לית בה משום לישנא בישא מ"ד בפני שנים

לית ליה דרבה בר רב הונא ומ"ד בפני ג' אית

ליה דרבה בר רב הונא לא דכולי עלמא אית

להו דרבה בר רב הונא והכא בהא קא

מיפלגי מ"ד בפני שנים קסבר מחאה שלא

בפניו לא הויא מחאה ומ"ד בפני ג' קסבר

מחאה שלא בפניו הויא מחאה אי בעית

אימא דכ"ע מחאה שלא בפניו הויא מחאה

והכא בהא קמיפלגי מ"ד בפני ב' סבר סהדותא

בעינן ומאן דאמר בפני ג' קסבר גלויי מילתא

בעינן גידל בר מניומי הוה ליה 🐠 מחויאתה

למחויי אשכחינהו לרב הונא ולחייא בר רב

ולרב חלקיה בר טובי דהוו יתבי ומחה קמייהו

לשנה הדר אתא למחויי אמרו ליה לא צריכת

הכי אמר רב כיון שמיחה שנה ראשונה שוב

אינו צריך למחות ואיכא דאמרי אמר ליה חייא

בר רב כיון שמיחה שנה ראשונה שוב אין

צריך למחות אר"ל משום בר קפרא וצריך

למחות בסוף כל ג' וג' תהי בה רבי יוחנן

וכי גולן יש לו חזקה גזלן ס"ר אלא כגזלן

יש לו חזקה אמר רבא "הלכתא צריך

למחות בסוף כל ג' וג' תני בר קפרא יערער

חזר וערער חזר וערער אם מחמת מענה

ראשונה ערער אין לו חזקה ואם לאו יש לו

חזקה אמר רבא א"ר נחמן מחאה בפני שנים

צא א מיי פי״ל מהלי טוען ונטען הלכה ח סוג עשין לה טוש"ע ח"מ סי קמו סעי ה: צב ב טוש"ע שם סעיף ז:

הגהות הב"ח

(A) גמ' הויא ליה מחיתא למחויי: (ב) רשב"ם ד"ה לח לכ"ע וכו' קסבר מחאה שלא בפניו לא הויא מחאה וכיון: (ג) ד"ה איבעית אימא וכו' נג) יו היפעית הימה וכר כדאוקימנא מתני וכדפסקינן הלכתה וכר: (ד) ד"ה והכח כו׳ שמח חלו מעצמד: (ד) ד"ה לשנה וכו׳ ואם מיחה שנה ראשונה וכו' להזהר עוד בשטרו: (ו) ד"ה ה"ג אמר ר"ל כו' בסוף כל י"ג מתו לי כי כי כקוף כד ג' כדי: (ו) תום' ד"ה כיון וכו פ"ה עד סוף כל ג' גג' שנים: (ח) ד"ה ולרין וכו ונרלה דכההיא הלכתל. נ"ב ובאשר"י פ"ג סימן ח' חולק ובחשר"י פ"ג סימן ח' חונק על זה ומתרץ דל"ק מידי מההיא דלעיל:

מוסף תוספות

א. כגון בדבר שיש לשמוע בו ב׳ פנים, לשמוע בו ב פנים, [ו]מאחר שאמר בפרהסיא, אין לדונו שאמר לגנות, אבל וודאי בדבר של גנות, כ"ש שיש בו לישנא בישא. רנינו יונה. ועי"ש באריכות. ב. כלומר שיהא בהיכא דאיכא עדים וראה במטלטלים דשוב אין לו חזקה כדאמרינן לקמן הוקה כואכה כן יקבן בשמעתא דאומנין. כ"ן. דעיקר המחאה מאי היא למחר תבענא ליה בדינא, וכיון דעברו שלש שנים אחרי המחאה ולא שנים אחרי המחאה ולא תבעיה בדינא, ומימחא נמי לא מחי, מתייאש מתביעתו ולא מיזדהר בשטרא ותולה מחאתו בדברי הבל. רא"ש סימן ח'.

לית בה משום לישנא בישא. דקלא אית לה וסופו שידע אע"ג דמלוה ע"פ אפי׳ בכמה עדים אינו גובה מן הלקוחות וטעמא משום דלית ליה קלא כדאמר לקמן (דף מב.) דהתם הוי טעמא משום דמאן דיזיף בלינעא יזיף ועוד דהתם אין יודעין מי יקח שיגידו לו

פלוני חייב אבל מאן דידע מחאה יאמר למחזיק:

לית בה משום לישנא בישא. פירום לאותו שאומר לפני ג'א דבפרק יש בערכין (ערכין דף טו:) מייתי עלה הא דא"ר יוסי מעולם לא אמרתי דבר וחזרתי לאחורי פי׳ שלא היה חושש אם ישמעו בעלים: ב"ד בפני ב' קסבר מחאה שלא בפניו לא הוי מחצה. מימה להאי לישנא דרבא קאמר לקמן מחאה בפני ב' ולעיל פסק רבא מחאה שלא בפניו הויא מחאה: םהדותא בעינן. ואי לאו משום מהדוחה הוה חני

בחד דחברך חברא אית ליה ואע"פ שלשון הרע אין נשמע היינו לפי שמעלימין אותו מבני אדם ומ"ד בפני ב' בעי גלויי מילתא כמו בלה"רב: ביון שמיחה שנה ראשונה שוב אין צריד למחות. פ״ה עד סוף (י)

ג' שנים וא"ת מתני' היא דקתני עד כדי שיחזיק שנה ויודיעוהו שנה ויבא לשנה אחרת וימחה אלמא דאין לריך למחות רק פעם אחת תוך ג' שנים וי"ל דאי ממתניתין ה"א דאין לריך כי אם מחאה אחת בסוף ג' אבל אם מיחה בתחלת ג' ושוב לא מיחה בכל אותן ג' ס"ד דמודה שהיא שלו ואין לפרש דאין לריך למחות עד עולם דא"כ פליגי אדר"ל והוה ליה

למימר ר"ל אמר: **וצריך** המחות בסוף בד ג'. אין לפרש דטעמא שלא יאמר לקחמי אחר המחאה כדפ״ה כיון דעל כרחו מודה דמעיקרא קודם מחאה לא בחורת מכירה נחת בה אין נאמן לומר אחרי כן קניתיג ועוד דא״כ שפיר קרי ליה גזלן אלא טעמא כדפ״ה משום דתלת שנין מודהר איניש בשטריה אחר המחאה ותו לא ד ולהאי טעמא הא דאמר לעיל (דף לא.) אבל אכלה שית שנין אין לך מחאה גדולה מזו פליגא אהך דהכא דקאמר דלריך למחות כל ג' (מ) ונראה דכההיא הלכתא דסתמא דגמרא קאמר לה ולא כמו שפסק ר״ח דהלכה כבר קפרא: מחאה בפני שנים ואין צריך לומר כתובו. ואם תאמר ומה מועיל הכתיבה והא לא חשיב

שטר אם לא נעשה מדעת מי שהוא חובתו כגון שטר מכר מדעת

ולענין לשון הרע לית בה משום לישנא בישא היכא דמתאמרא קמי תרי: ומ"ד בפני ג' אים ליה דרבה בר רב הונא. דבג' הוי גלויי מילתא ולא בתרי הלכך בפני ב' לא הויא מחאה דלא עבידא לאיגלויי. כן נראה שיטה זו בעיני ועיקר. (הגה״ה. תמיה לי אמאי לא אמר נמי

לימא בדאביי קמיפלגי ושמא משום דלא מלי גמרא לאוקמי כדברי הכל כדמוקי דרבה בר רב הונא כדמסיק למילתיה לא דכ"ע אית להו דרבה בר רב הונא כו'. ע"כ). ולקמן נמי מוכח דמאן דבעי גלויי מילתא במחאה בעי שלשה והכי הויא מסחנא דשמעתא. וכל רבוחינו מפרשים דגבי מחאה נמי לשון הרע איכא דקאמר פלניא גזלנא הוא והלכך לרבה בר רב הונא אי מתאמרא קמי תרי לא הוי מחאה משום דאית בה משום לישנה בישה ולה יחמרו לו למחזיק ולאו מילתא היא דלא דמי ללשון הרע כלל דעיקר מחאה היינו משום דבעינן שיבא הדבר לאוניו של מחזיק ומצוה היא לומר לו כדי שיזהר בשטרו ולכך תקנו למערער שימחה בפני עדים כדי שיוליאו את החול תדע דהיכא דאמר להו לא תפיק לכו שותא לא הויא מחאה [ע"א]: לא דכ"ע אית להו דרבה בר רב הוגא. דכל גלויי מילתא לא הוי בפחות מג' ואי הוה בעינא גלויי מילתא במחאה היה לריך למחות בפני שלשה. אבל בהכי פליגי דמ"ד בפני שנים חסבר (כ) שלא בפניו לא הויא מחאה דכיון דאין מחאה אלא בפניו די לו בשני עדים שיעידו שמיחה בו וכיון דמיחה בפניו אין לך גלויי מילתא גדול מזה שהרי ודאי ידע המחזיק שמיחה בו זה ויזהר

בשטרו ומ"ד בפני ג' קסבר מחאה שלא בפניו הויא מחאה והלכך היכא דמיחה שלא בפניו לריך ג' משום גלויי מילתא דכיון דידעי ג' כאילו כל העולם יודעין: איבעים אימא דר"ע מחאה שלא בפניו הויא מחאה. (2) כדאוקי מתני' וכדפסק הלכתא [לח:] וכ"ע כרבה בר רב הונא סבירא להו דאין גלויי מילתא במחאה שלא בפניו אלא בג': והכא בהא קמיפלגי מ"ד בפני שנים קסבר סהדותא בעינן. ודי לנו בשני עדים שיעידו שמיחה זה בתוך ג' ואם יבא הדבר לאזניו יבא דמאחר שיוכל לבא לאוניו של מחזיק בשום ענין בעולם הויא מחאה דלא חייש אלא שלא יתרה בהם לכסות הדבר דכיון דלישנא בישא ליכא במחאה שתא אלו (ד) עלמן ילכו ויגידו למחזיק או יאמרו לאחרים שיאמרו לו: גלויי מילתא בעינן. שידע כל העולם וכיון דנודע לג' כאילו נודע כבר

ואין

למחזיק דמי דמסתמא ידע במחאה זו אבל בשנים מסתמא לא ידע: מחויאתה למחויי. שהיה אחד מחזיק בנכסיו והיה רולה למחות ומיחה קמייהוֹ בפני שלשתן. וה"ה לפני שנים כדאמר רבא לקמן מחאה בפני ב' ואין לריך לומר כתובו אלא הכי הוה עובדא וכן פסק ר"ח דמחאה בפני שנים: לשנה אחרת אחא. פעם שניה ומיחה קמייהו. ס"ל דכל שנה ושנה לריך למחות ואם מיחה (כ) פעם ראשונה ושניה ולא מיחה בשנה שלישית איגלאי מילתא דשלא כדין מיחה ראשונה ושניה ולסוף שנה שלישית זו הויא חזקה ולא לריך להזהר בשטרו: לא לריכת. למחות כל שנה ושנה. אבל פעם אחת מיהא לריך למחות בכל ג' וג' כדלקמן שלא יהו ג' שנים רצופים בלא מחאה ומיהו אינהו לא איירי בהכי מידי אלא למעוטי ג' מחאות בחוך ג' שנים באו דדי בשנה ראשונה ושוב אין לריך למחות בכל הג' שנים: ה"ג אמר ר"ל משום בר קפרא ולריך למחום בסוף כל ג' וג'. דאע"ג דמשמיחה שנה ראשונה שוב אין לריך למחות ה"מ בהנהו ג' אבל בסוף ג' לריך למחות עדיין דלא נהוי תלת שנין בלא מחאה דתלת שנין מיזדהר איניש בשטריה אחר המחאה טפי לא מיזדהר. והכי הלכתא ואע"ג דתהי בה רבי יוחנן תמיה היה אבל ירא היה לחלוק על בר קפרא וגם ר"ח פסק כן. וי"מ טעמא דלריך למחות בסוף (10 ג' כדי שלא יטעון לאחר המחאה מכרת לי ולא נהירא דכיון דעל כרחו מודי דמעיקרא לאו בחורת מכירה נחת בה אינו נאמן לומר אחרי כן החזקתי בה בתורת מכירה: מהי. מחשב ומקשה בה: וכי גולן יש לו חוקה. כלומר אמאי לריך למחות בסוף כל ג׳ והלא משמיחה המערער שנה ראשונה והוציא קול על זה שהוא גזלן היה לו להזהר בשטרו כל הימים עד שירד עם זה לדין או עד שיראה את שטרו אחר המחאה לב"ד ומדלא נוהר בשטרו יפסיד דאיכא למימר גזלן הוא והיינו דקפריך גזלן ס"ד הא קטעין שטר היה לי קודם המחאה ואבד ומספיקא הוא דאנן מפסידין אותו את הקרקע לפי שלא נוהר בשטרו אלא אימא כגולן וכדפרישית: ערער וחזר וערער. בסוף כל ג' וג'. בר קפרא לטעמיה דאמר צריך למחות בסוף כל ג' וג' הילכך מנהג הוא לערער הרבה פעמים: **ערער**. מיחה בפני עדים: אם מחמם טענה ראשונה ערער. דבכולהו מחאות טעין קאכיל לארעאי בגזלנותא הרי זו מחאה והלכך אין לו חזקה למחזיק. אבל אם במחאה ראשונה הזכיר שבגזלנות ירד אל שדה זו ובמחאה שניה הזכיר כי משכנתא בידו ואני מוסר לכם עדות זו כדי שלא יחזיק בה ויאמר מכורה היא בידי כיון ששינה בטענתו אינה מחאה ונתקיימה החזקה ביד המחזיק. וה״ה למוחה ג׳ מחאות בתוך שלש שנים משני טענות המכחישות זו את זו דאין כאן מחאה כלל לא ראשונה ולא אחרונה והויא חזקה לסוף ג' דכיון דמיחה מחאה אחרת בשנה שניה שמכחשת מחאה של שנה ראשונה מודה הוא דההיא מחאה שלא כדין הוה והודאת בעל דין כמאה עדים דמי ובטלה לה לההיא מחאה קמייתא וכ"ש זו שניה דהוחזק כפרן וכמי שלא מיחה בתוך ג' כלל דמי: ה"ג בפי' ר"ח מחאה בפני שנים ואין לריך לומר כחובו. אלא כותבים לו העדים שטר מחאה למערער להיות בידו לעדות שמיחה בתוך ג' ואע"פ שלא לוה אותם דוכין לו לאדם שלא בפניו ושלא ברשותו דמסתמא ניחא ליה:

ה ליח ליה דררה רר רר מחאה לית ליה דובה ברוב הונא דודאי אם מספרין הני שנים למחזיק דמיחה המערער אין לשון הרע . בכך. ומאן דאמר בפני ג׳ בכן. ומאן ו אמו בפני גי אית ליה דרבה דודאי ג' אין בהם משום לשון הרע אבל שנים אם מיחה בפניהם אין :דלשון הרע הן מספרין . מאז דאמר בפני שנים הויא מחאה לו ודאי משום דמחאה שלא בפניו לא הויא מחאה ובפניו בעינו מחאה אבל אי אמרינו בעינן מוזהו אבל אי אמוינן דמחאה שלא בפניו (לא) הויא מחאה לא סגי בשנים משום דאית בה לישנא בישא ולא משתעו, ומאן ב'שא רא משוננו ולאן דאמר בפני ג' צריך למחות קסבר דאפי מחאה שלא בפניו הויא מחאה ומשום הכי צריך ג' דכל מלתא דמתאמרא באפי תלתא לית בה משום לישנא בישא הא בתרי אית בה ולישנא בישא]: סהדותא בעינן בישא]: סהדותא בעינן ובתרי סגי במקבלי עדות. גלויי מלתא בעינן לפרסם וגלוי מלתא לא סגי בפחות מג': גידל בר מניומי הוה ליה מחיחא למחויי שהיה ליה מחיתא למחויי שהיה אחד מחזיק בנכסיו והיה מוחה: צריך למחות למחזיק בסוף כל ג' וג' שנים שאם לא ימחה בסוף . כל ג' יכול המחזיק לומר , אחרי שמחית מכרת לי וכבר אחור שמחית מכרות ייוכבו החזקתי בה ג' שנין. תהי בה ר' יוחנן אמאי צריך למחות בסוף כל ג' וכי גזלן יש לו חזקה כלומר מאחר שאמר אני קניתיה ממך אחר שמחיתה מכלל דמודי דקודם לכן באת לידו בגולנות וכי גולן יש לו . חזקה כיון שגזלן הוא אע״פ שהחזיק בה כמה שנים אין חזקתו חזקה ומקשי' גזלן ס"ד והא לאו גזלן הוא דהא קא טעין דזבנה ניהליה ובתורת מכירה אתאי לידיה ולאו גזלז הוא אלא פריד ולאו גולן הוא אלא פורן הכי וכי כגזלן יש לו חזקה האי דכגזלן דמי דטוען שיש לו חזקה שקנאה ממנו אחרי מחאתו ולא קודם וכי מי שהוא כגזלן יש לו חזקה ב) שהא כגורן יש לדווקה א בתר דקאמר אלא ודאי אין לו חזקה ואמאי צריך למחות בסוף כל שלש: ערער בשנה ראשונה וחזר וערער בשניה וחזר וערער בשלישית אם מחמת טענה בשלישית אם בווב... ראשונה היו כל ג' ערעורין יייי דררו איז לו ו אשונה היו כל ג' פו עהין שלא שנה דברו אין לו חזקה למחזיק ואם לאו ששנה המערער דבריו שאמר פעם אחת שלי היתה אני קניתיה ושוב אמר של אבותי היתה אין בדבריו כלום ויש לו חזקה למחזיק.

א) צ"ל הוי מחאה ס"ל דבפניו ישלא בפניו לא הויא מחאה ילפיכך סגי בשנים אבל אי אמרינן דמחאה שלא בפניו הויא מחאה לא סגי בשנים ו'. ב) נראה דל"ל יש לו קה לטעון דקנאה בתר המחאה אלא ודאי וכו'.